

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

LEGÁNYI FERENC (1884-1964) AZ AUTODIDAKTA PALEONTOLOGUS C. IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁS PÁLYÁZATRÓL

(pályázati azonosító: 3506/02016)

Az elnyert pályázat központi eleme a Múzeumok éjszakáján (2014) megnyílt időszak kiállítás, mely két helyszínen került bemutatásra (MTM Mátra Múzeum, FM ASzK - Mátra Erdészeti, Mezőgazdasági és Vadgazdálkodási Szakképző Iskolája és Kollégiuma, Mátrafüred. A kiállításához szakmai előadás, valamint múzeumi foglalkoztató óra kapcsolódott mindkét helyszínen.

HASZNOSÍTÁSI BESZÁMOLÓ

2014. június 21-én nyílt, „Legányi Ferenc, az autodidakta paleontológus” című időszak kiállítás hazánk tán leghíresebb kőülevadásának állítva emléket. A program beharangozójaként a Múzeumok Majálisa kétnapos rendezvényre vittünk el a témához kapcsolódó játékot, melyen a két nap alatt 160 gyermek, illetve az őt kísérő családtagok vettek részt. A kiállítás megnyitójára a Múzeumok Éjszakája rendezvényen került sor a MTM Mátra Múzeumában. A megnyitón, illetve az azt követő előadássorozaton kb. 30 fő vett részt. Az est folyamán a később érkező látogatók (872 fő) szintén megtekintették az újonnan nyílt kiállítást.

Az időszak kiállítás az Orczy-kastély emeleti részén, az időszak kiállítótérben kapott helyet. Így az elmúlt év során a kastélyba látogatók az állandó kiállítások mellett ezt is megtekintették (31.129 fő).

A kiállításhoz kapcsolódóan meghirdetett múzeumpedagógiai foglalkozásra („*Időutazás Legányihoz, Legányival*”) eddig két alkalommal került sor. A Múzeumok Őszi Fesztiválja programsorozat keretein belül került megtartásra a múzeumpedagógiai tanévnnyitó és tréning. Az ezen részt vevő pedagógusok (34 fő) megismerkedtek a kiállítással, majd részt vettek a foglalkozáson, ahol a korabeli paleontológusok munkáját ismerhették meg, kipróbálva az egyes munkafázisokat.

A kiállítás 2014. december 31-ig volt célszerű a Mátra Múzeumban bemutatni. Ezt követően Mátrafüredre költözött, az FM ASzK - Mátra Erdészeti, Mezőgazdasági és Vadgazdálkodási Szakképző Iskolája és Kollégiumába. A kiállítás az iskola aulájában kapott helyet, ahol az intézmény minden tanulója és dolgozója megtekintheti. Két osztálynak tartottunk foglalkozást ehhez kapcsolódóan 2015.01.21. Az elsőben 28, a másodikban 23 tanuló vett részt. A látogatószám összesen itt –az iskolában rendezett programoknak köszönhetően-(3200 fő) volt.

A kiállítás látogatószáma a két helyszínen:34.363 fő

Jegybevétel (a múzeumban):13.409.900.Ft. –A kiállítótér nem különül el az állandó kiállítástól úgy, hogy az időszaki kiállítást tudnánk külön mérni.

Kiadványok árusítása nem volt.

LEGÁNYI FERENC (1884-1964) AZ AUTODIDAKTA PALEONTOLOGUS IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁS SZAKMAI LEÍRÁSA, BEMUTATÁSA

A 2014. június 21-én nyílt időszakos kiállítás elemei 10 db tablón és 8 db vitrinben kerültek bemutatásra.

Az 1-8. tablók Legányi Ferenc életútját és gyűjtőmunkáját mutatják be. Ehhez a Legányi-hagyatékából válogattunk iratokat, okleveleket és naplóbejegyzéseket, melyek másolatban kerültek bemutatásra. A tablók tematikája sorrendben a következő:

- 1. tábló:** Bevezető tábló - nagyméretű kép Legányi Ferencről
- 2. tábló:** A Legányiak - családi háttér adatok
- 3. tábló:** Szemelvények Legányi életéből - kéziratos naplóiból vett fotók segítségével
- 4. tábló:** Szemelvények Legányi életéből - kéziratos naplóiból vett fotók segítségével
- 5. tábló:** Kapcsolata tudósokkal - Legányi Ferenc kapcsolata a kortárs paleontológusokkal
- 6. tábló:** „Lelhelyei” - Térkép Legányi Ferenc lelőhelyeiről
- 7. tábló:** Eger, „Wind-bánya” - Naplórészletek (fotók) segítségével a Legányi munkásságának bemutatása az ország egyik leghíresebb őslénytani lelőhelyén: ősmaradvány fotók, szelvényrajzok, beszámolók a gyűjtésekről
- 8. tábló:** Eger, Kiseged - Naplórészletek (fotók) segítségével a Legányi munkásságának bemutatása Európa egyik leggazdagabb ősnövénytani lelőhelyén: ősmaradvány rajzok és fotók, szelvényrajzok, beszámolók a gyűjtésekről

A **9. és 10. táblók** egy-egy jelentős, Legányi által gyűjtött fosszília nagyméretű fotóját tartalmazzák, melyek a kirakós játékok háttéréül szolgáltak.

A tablókön bemutatott információkat nyolc darab üvegvitrinrel egészítettük ki, melyekben eredeti Legányi-naplókat, okleveleket, valamint Legányi által gyűjtött ősmaradványokat mutattunk be. Ezek tematikája a következő:

- 1. vitrin:** A Legányi hagyatékából származó oklevelek, iratok, Legányi-naplók, valamint Legányi Ferenc nagybátyjának ásványgyűjteményéből származó példányok bemutatása.
- 2. vitrin:** Legányi-naplók, Legányi Ferenc gyűjtései alapján készült publikációk, Legányi Ferenc nevét viselő ősmaradványok bemutatása.
- 3-5. vitrinek:** Legányi Ferenc gyűjtéséből leírt ősmaradványok bemutatása (karbon-oligocén)
- 6-8. vitrinek:** Különleges ősmaradványok Legányi Gyűjtéséből az egeri Wind-féle téglagyár agyagbányájából, valamint a Kis-Egedről

A megnyitó napján a kiállítótér mellett egy vetítőtermet rendeztünk be, ahol Legányi Ferenc életéről és munkásságáról készített film kerül bemutatásra, „Mesélő kövek” címmel.

A kiállítótér bejáratánál egy kis játszósarkot rendeztünk be a családok számára, a kiállításához kapcsolódó puzzle-lel.

PEDAGÓGIAI PROGRAM ISMERTETÉSE

Az „Időutazás Legányihoz, Legányival” című foglalkozás, az időszak kiállítás anyagára épül. A foglalkozás két részből áll. Az első, kb. 10 percen megismerkedünk Legányi Ferenc életével, gyűjtőmunkájának jelentőségével. Ehhez vetített diásorokat használunk. Ezt követően a tanulók egy szerepjátékban vesznek részt. Legányi Ferenc korában, hozzá hasonló autodidakta tudósként ismerkednek meg az ősmaradványok gyűjtésével, preparálásával, határozásával. A feladatuk, hogy előre elkészített homokkódarabokból véső, bonctű és ecset segítségével, nagyító alatt preparálják ki az ősmaradványokat. Ezek két helyről, az egri Wind-féle téglagyár agyagbányájából, illetve a kis-egedi útbevágásból származó fossziliák, valamint azok másolatai. A kipreparált, megtisztított ősmaradványokat határozó kézikönyv segítségével kell meghatározni, majd gyűjteményi cédulával ellátva a megfelelő tárolóedénybe helyezni. Az így feldolgozott ősmaradványokat természetesen haza is vihetik magukkal.

A játék során ugyanolyan eszközöket használnak, ugyanolyan módszereket alkalmaznak, mint a paelontológusok, s köztük Legányi Ferenc 80-100 évvel ezelőtt. Így saját maguk tapasztalhatják meg az őslénytani munka szépségeit, nehézségeit, és megértik az önképzés, mint tanulási módszer jelentőségét.

A beszámoló elérhetősége:

http://www.matramuzeum.hu/e107_files/downloads/hasznosulas.pdf